

سخن مدیر مسئول

ضرورت تغییر رویکرد در مدیریت محیط‌های طبیعی کشور

قسمت هفتم: ساماندهی پارک‌های شهری در راستای توسعه جنگل

در ایران که در کمربند خشک دنیا قرار دارد و نزدیک به ۵۵ درصد از سطح آن بیابان است، کاشت درخت و توسعه جنگل با رعایت محدودیت‌های دسترسی به آب، اجتناب‌ناپذیر می‌باشد. موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور در رویکرد جدید برای توسعه جنگل، کلیه ظرفیت‌ها را مد نظر قرار داده است. یکی از این ظرفیت‌ها، فضای سبز و بوستان‌های شهری هستند که از حریم تا مرکز شهر، انواع فضاهای سبز از جمله پارک‌های جنگلی، پارک‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای و پارک‌های محلی را پوشش می‌دهند. همچنین کاشت درخت در حریم بزرگراه‌ها، خیابان‌ها، کوچه‌ها و در فضای باز و سبز حیات مناطق مسکونی و فضای باز شهری ادارات و باغات را نیز شامل می‌شود.

فضای سبز با محوریت کاشت درخت در محیط‌های شهری اهداف زیر را مد نظر دارد:

- توسعه فضای باز شهری
 - تقویت منظر شهری از دید زیبایی شناختی و هویت‌دهی
 - تلطیف هوا و ایجاد سایه
 - تقویت حضور تنوع زیستی مثل پرندگان و حشرات در محیط‌های شهری
 - ترسیب کربن و کمک به کند کردن روند تغییر اقلیم
- با توجه به دو هدف عمده که در رویکرد جدید «احیا و توسعه جنگل» که شامل تقویت خدمات اکوسیستمی و ایجاد بستر برای تنوع زیستی و همچنین «ترسیب کربن» پیگیری می‌شود، می‌توان با همکاری سازمان پارک‌ها، فضای سبز و بوستان‌های شهرداری در شهرها و با ارائه دستورالعمل‌های علمی مناسب و لازم، ساماندهی و افزایش کیفیت پارک‌های شهری را مد نظر قرار داد. ساماندهی فضای سبز شهری با اهداف توسعه جنگل‌های کشور، اصول زیر را باید مورد توجه داشته باشد:
- استفاده از گونه‌های درختی و درختچه‌ای بومی کشور با توجه به شرایط اقلیمی و جغرافیای گیاهی شهرها
 - افزایش تنوع گونه‌ای پارک‌ها
 - ایجاد فضای سبز «درخت محور» و با تاج پوشش مناسب
 - توسعه پارک‌ها و فضای سبز، به صورتی که شبکه فضای سبز ایجاد شود تا زمینه حضور حیات وحش و تنوع زیستی در کلیه عرصه‌های شهری فراهم شود.
 - استفاده از سیستم آبیاری تحت فشار و ظرفیت احیا شده پساب شهری که زمینه استقرار درخت‌زارهای پایدار را فراهم کند.
 - کاهش سطح سخت و فضای سبز غیر درختی در پارک‌ها
 - تشویق و ترغیب مردم برای کاشت درخت در فضای باز مناطق مسکونی و ادارات
 - با رعایت اصول فوق، نه تنها فضای سبز شهری پایدار شکل می‌گیرد، همچنین با ظرفیت ترسیب کربن این فضاها و همچنین بسترسازی برای حضور انواع پرندگان و حشرات در محیط‌های شهری، به اهداف توسعه جنگل نیز خواهیم رسید.